

Obsah

Úvod.....	5
Kapitola 1 Evropská integrace.....	7
1.1 Ekonomická integrace.....	7
1.2 Ekonomické přínosy integrace.....	7
1.3 Integrovaní přístupy.....	8
1.4 Integrovaní stupně.....	9
Kapitola 2 Vývoj integrace v západní Evropě.....	12
2.1 Integrace v západní Evropě.....	12
2.2 Etapy vývoje evropské integrace.....	13
Kapitola 3 Jednotlivé členské státy EU a kandidátské země.....	28
3.1 Současní členové EU a kandidátské země.....	28
3.2 Souhrnný přehled vybraných charakteristik členských států EU.....	28
3.3 Obyvatelstvo EU.....	29
3.3.1 Populační vývoj.....	30
3.3.2 Změny v tradičním pojetí rodiny.....	32
3.3.3 Mobilita občanů EU.....	33
3.3.3.1 Faktory ovlivňující mobilitu v EU.....	34
Kapitola 4 Tři pilíře Evropské unie.....	36
4.1 Pravomoci EU.....	36
4.2 Rozhodovací procesy v EU.....	37
4.3 Pilíře Evropské unie.....	38
4.3.1 První pilíř EU.....	39
4.3.2 Druhý pilíř EU.....	39
4.3.3 Třetí pilíř EU.....	42
Kapitola 5 Institucionální uspořádání a legislativa EU.....	46
5.1 Institucionální struktura EU.....	46
5.2 Evropská komise.....	47
5.2.1 Pravomoci Evropské komise v rámci prvního pilíře.....	47
5.2.2 Pravomoci Evropské komise v rámci druhého a třetího pilíře.....	48
5.2.3 Povinnosti Evropské komise.....	48
5.2.4 Složení Evropské komise.....	49
5.3 Evropský parlament.....	50
5.3.1 Pravomoci Evropského parlamentu.....	50
5.3.2 Organizace a volba poslanců do evropského parlamentu.....	51
5.3.3 Role Evropského parlamentu v budoucnosti.....	55
5.4 Rada Evropské unie (Rada ministrů).....	56
5.4.1 Rozhodovací pravomoci Rady Evropské unie.....	56
5.4.2 Složení a řízení Rady Evropské unie.....	58
5.5 Evropská rada.....	60
5.5.1 Role Evropské rady.....	60
5.5.2 Složení Evropské rady.....	61
5.6 Další instituce Evropské unie.....	63
5.6.1 Evropský soudní dvůr (ESD).....	63
5.6.2 Evropský ombudsman.....	64
5.6.3 Evropský účetní dvůr.....	65

5.6.4	Evropská investiční banka	65
5.6.5	Evropská investiční banka po přistoupení nových členů	67
Kapitola 6 Role lobování v EU		70
6.1	Lobování jako prostředek vzájemné komunikace	70
6.2	Lobování u institucí EU	71
6.2.1	Lobování u Evropské komise	71
6.2.2	Lobování v Parlamentu	72
6.2.3	Lobování u ostatních členských států	72
6.3	Obecné zásady lobování	72
6.3.1	Klíčové poznatky pro úspěšné lobování	73
6.3.2	Příprava pro úspěšné lobování	74
6.3.3	Vlastní vyjednávání	75
Kapitola 7 Evropská měnová unie		78
7.1	Důvody vzniku a cíle Evropského měnového systému	78
7.2	Čtyři základní prvky Evropského měnového systému	79
7.3	Etapy zavedení společné měny	81
7.4	Přínosy a možné problémy společné měny	84
7.5	Instituce Hospodářské a měnové unie	85
7.5.1	Evropská centrální banka	86
Kapitola 8 Makroekonomická politika EU		88
8.1	Hospodářská politika EU	88
8.2	Rozdílné přístupy národních hospodářských politik v EU	89
8.3	Makroekonomická politika v EU	91
8.3.1	Měnová politika	92
8.3.2	Fiskální politika EU	92
8.3.2.1	Daňová politika EU	93
8.3.2.2	Daňová harmonizace	96
8.3.2.3	Přechodná období pro ČR	97
8.3.2.4	Opatření směřující k harmonizaci mezi státy EU	97
8.3.2.5	Rozpočet EU	100
8.3.2.6	Důchodová a sociální politika EU	105
Kapitola 9 Výkonnost ekonomiky EU		109
9.1	Ekonomická síla a ekonomická výkonnost EU	109
9.2	Struktura ekonomiky EU	111
9.3	Produktivita práce	114
9.4	Životní úroveň obyvatel EU	114
9.4.1	Výdaje a úspory domácností	115
9.5	Inflace	118
9.6	Nezaměstnanost	119
9.7	Zahraniční obchod	124
9.8	Zemědělství v EU	128
9.8.1	Současná Společná zemědělská politika	129
9.8.2	Současné fungování Společné zemědělské politiky	130
9.8.3	Strategie pro řešení otázek zemědělství u nových členských zemí	132
Kapitola 10 Konkurenceschopnost EU		134
10.1	Přístup EU ke zvýšení její konkurenceschopnosti	134
10.2	Silné stránky ekonomiky EU	136

10.3 Slabé stránky ekonomiky EU	137
10.4 Věda, výzkum a nové technologie na jednotném evropském trhu	139
10.4.1 Slabé stránky výzkumu v EU	141
10.4.2 Silné stránky výzkumu EU	142
10.5 Priority EU ve vědě a výzkumu	142
10.6 Vzdělání v EU	143
Kapitola 11 Marketingové prostředí EU	147
11.1 Charakteristika evropského spotřebitele	147
11.1.1 Individualizace evropského spotřebitele	147
11.1.2 Společné rysy evropského spotřebitele	149
11.2 Marketingové prostředí EU	151
11.3 Český spotřebitel	152
Kapitola 12 Česká republika a EU	154
12.1 V čem spočívají výhody a nevýhody integrace do EU?	154
12.1.1 Očekávané výhody	154
12.1.2 Očekávané nevýhody	155
12.2 Předvstupní strategie	155
12.3 Příprava ČR na vstup do EU	158
12.3.1 Vztahy ČR a EU v datech	158
12.3.2 Připravenost českého ekonomického prostředí	161
12.3.3 Plnění Maastrických kritérií ČR v roce 2003	161
12.4 Přínos vstupu ČR do EU pro ekonomiku	162
Přehled internetových adres	165
PŘÍLOHY	169

1. Úvodní evropský pakt

Postupnými kroky na začátku 90. let došlo k rozšíření jednotného evropského trhu s řadou institucí, které mají stále velkou roli v ekonomice naší republiky a zároveň jednotlivých států. Na půdě Evropské unie vznikla celá řada ústředních orgánů, které jsou se sebou více či méně provázány společně jednotnou a sázkou podíly ERMU.

Snahou hospodářské politiky Evropské unie je její stabilizování a zvyšování i s tímto moderní ekonomické základy jednotlivých států.

Předkládaný text se snaží přiblížit studentům vývoje Evropské unie, její institucionální zabezpečení i její hospodářskou politiku, včetně posouzení na síle a síle stránky a konkurenční schopnosti.

Evropská unie v současné době je založena především na jednotném vnitřním trhu, na principech svobodného podnikání, demokracie a sociálního amaru. Její součástí je řada států s rozdílné vyspělostí ekonomikou a rozdílnou životní úrovní obyvatel.

Evropská unie je nyní praporem více než 450,4 milionů obyvatel a po přistoupení dalších 4 kandidátských zemí bude čítat 555,7 milionů lidí pocházejících z téměř 30 států s různými kulturami, historiemi, i ekonomickými podmínkami.

Přes rozdílnou výkonnost ekonomik současných i budoucích členských států Evropské unie se jedná o velmi ambiciózní projekt, který by mohl zaručovat prosperitu a bezpečnost pro evropskou populaci.

Předkládané skriptum se snaží studentům přiblížit z geografického, demografického, ale především z ekonomického pohledu jednotlivé současné i budoucí členské státy EU.